

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike — Inerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inerati petih vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inerati davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Stromayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska 4, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Stromayerjeva ulica 1, telefon št. 63; podružnica uprave: Kosenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Ob prazniku miru:

Božične poslanice državnih poglavarjev

Vsi narodi so prežeti ideje miru in naj temu cilju posvetijo vse svoje napore — Prihodnje leto bo leto iskanja sporazuma in sklepanja novih mednarodnih pogodb, ki naj zagotove narodom mirno življenje

Za božične praznike so posamezni državni poglavarji naslovili na narod božične poslanice, v katerih izražajo svoje misli o preteklem letu in svoje poglede na bodočnost. Posebno pozornost v svetovnem tisku so zbudile božične poslanice, ki so jih po radiu naslovili predsednik českoslovaške republike dr. Edvard Beneš, britanski kralj Jurij VI. in Hitlerjev zastopnik minister Hess.

Dr. Beneš

Prezident českoslovaške republike dr. Beneš je na božični večer govoril po radiu. Njegov govor so prenašale vse čsl. radijske oddajne postaje. Svoj govor je prečital najprvo v českoslovaškem, nato pa še v nemškem jeziku. Naglasil je predvsem svoje prepričanje, da bo leto 1938 leto iskanja sporazuma. Med drugim je izjavil:

V tekočem letu so se evropske države pod vplivom razvoja razmerja sil umaknile od prejšnje svoje protovojne ali ne-protovojne politike, ki se je izražala v ravnotežju Društva narodov, ter se očitno presle v dobo nekdanjega direktnega tekmovalstva in merjenja sil.

L. 1938. predstavlja dobo preloma in nove pridobitve moči v mednarodnem svetu na strani avtoritativnih sil v škodo ostalih vesele in držav, l. 1937 pa je vendarle prineslo izenačenje moči med obema

taboroma. Ob koncu l. 1937 vidimo, da je postalo francosko-angleško sodelovanje vnovič bolj intenzivno, da je prišlo do zblizanja z Zedinjenimi državami, kakor tudi, da se je omilila napetost med Nemčijo in Sovjetsko unijo. L. 1937 je pač moralo prevzeti hudo mednarodno krizo iz l. 1936, toda kmalu jo je pričelo pomirjevali in normalizirati. Če smo govorili v l. 1936 in v priletu l. 1937 o možnosti evropske vojne, so bili vendar poslednji meseci l. 1937 tako izpolnjeni z diplomatskimi pogajanji in izjavami, ki kažejo ne glede na izbruh nove vojne na Daljnem vzhodu, da je misel o kakšni evropski vojni izključena, da je njena možnost mnogo manjša, kakor pa je bila v prejšnjih mesecih in letih. Vidi se, da so vse velesile brez izjeme pri primerjanju svojih moči prišlo do zaključka, da bi vojna v Evropi rodila bilanco, ki bi pomenila katastrofo, zaradi česar ne bi prinesla nobene rešitve obstoječih vprašanj.

Če vidimo v l. 1938 dobo hudih kriz in v l. 1937 dobo izenačenja moči, se mi zdi, da bo postalo l. 1938 doba pogajanj, razgovorov, iskanja soglasja in končno zaključitve vsaj delnih in začasnih dogovorov, ki bodo dovedli do končnega sporazuma o miru vsaj v Evropi.

Pogoji za tak razvoj so v Evropi podani. Španska revolucija in posredovalno vprašanje sta, kakor vse kaže, po svojem

mednarodnem značaju v likvidaciji. Is tega bo zopet postala povsem čista španska revolucija. Nemčija se osredotočuje na svoja pogajanja z zapadnimi silami, Sovjetska unija pa se čim dalje bolj bavi s svojimi notranjimi zadevami. Na Sredozemskem morju obetajo še vedno napetost, toda položaj se je zelo pomirjavil zaradi izločitve španskega vprašanja.

Kralj Jurij VI.

Angleški kralj Jurij VI. je govoril iz svojega dvorca ter je v svojem in v imenu kraljice čestital božične praznike vsem državljanom britanskega imperija. Njegov govor so prenašale vse radijske postaje v imperiju in kakor poročajo, so ga povsod dobro slišali. Zahvalil se je za izraze ljubezni in udanosti, ki jih je bil deležen v preteklem letu. Obiljubljen smo, je dejal med drugim, da hočemo biti dostojni vašega zaupanja in se bomo te obljube vedno držali. V letu, ki se bliža svojemu koncu, so se v gotovih delih sveta pojavile temne senice, ki zbujajo strah in bojazni. Toda mi ostanemo zvesti ideji miru in bomo zastavili vso dobro voljo, da te mračne senice prečemo. Pozivam pa vsakogar, da po svojih najboljših močeh sodeluje v tem prizadevanju pri naporih za ustvaritev boljše oziroma. To je naša volja in naša božična

želja, ki naj bo vsem v vzpodbudo v vsakdanjem življenju.

Zastopnik Hitlerja

Na božični večer je v imenu kancelarja Hitlerja govoril po radiu njegov namestnik minister Hess, ki je sporočil božične pozdrave kancelarja vsem Nemcem širom sveta. Opisal je prizadevanje narodno-socialistične Nemčije v preteklem letu in naglasil med drugim:

Danes lahko rečemo, da smo preželi duha miru in varnosti. Nemčija se zaveda svoje moči. V Nemčiji ni vojne psihoze in nihče ne želi vojne. To naj vedo tudi in žene vseh ostalih narodov. Mi želimo mirno življenje in plodnosno delo. Na koncu svojega govora je Hess pozval vse Nemce doma in v tujini, da po svojih najboljših močeh sodelujejo pri ohranitvi miru, ker je vse prizadevanje narodno-socialistične Nemčije usmerjeno na to.

V Rusiji ni amnestije

Pariz, 27. dec. AA. »Matine« je objavil vest iz Moskve, da je Stalin odklonil predlog za obsežnejšo amnestijo. List pravi, da je izmed 159 članov osrednjega izvršnega odbora, ki so bili izvoljeni svoj čas za delegate na kongresu komunistične stranke, 137 ljudi v zaporih.

Krvav božič v Palestini

Spopadi med angleškim vojaštvom in arabskimi uporniki

Jerusalem, 27. dec. AA. V severni Palestini trajajo že četrty dan hude borbe med oddelki angleške vojske in arabskimi uporniki. Angleške čete so polegoma malonobokile upornike. Večji skupini dobro oboroženih Arabcev je uspelo umakniti se mimo židovske naselbine Mianar Hajarden vedno bolj zožujočemu se otroču, toda prav blizu te naselbine je naletela na večjo policijsko stražo. Nastal je hud spopad, v katerem je padlo večje število Arabcev. Drugi so se razbežali.

V Galileji so angleške policijske straže našle večje število trupal padlih upornikov. Po večini so bili stari po 20 do 25 let in so našli pri njih novo orožje.

Tudi v drugih palestinskih krajih je po-

stal položaj zelo resen. V Heifi je neki terorist vrzel bombo v kavarno, ki je bila nabito polno gostov. Neki angleški vojak je bombo k arabi prestrigel in jo odbil na dvorišče, kjer je eksplodirala. Blizu Aramleha so uporniki prekinili telefonsko zvezo proti Tulkarmu. V tem mestu se je več upornikov napadlo zaporo, strahu pa so jih razpršili.

Haifa, 26. dec. AA. V Galileji je prišlo včeraj popoldne do hudega spopada med arabskimi uporniki in transjordanjskimi obmejnimi stražniki. Pri spopadu je sodelovalo tudi nekaj angleških letal. Borba je trajala več ur. Padlo je 45 Arabcev. Neki angleški oficir in dva vojaka so bili ranjeni. Angleški oficir je danes podlegel poškodbam.

Mikadova poslanica

Poziv parlamentu, da odobri ogromne vojne izdatke

Tokio, 27. dec. AA. V Tokiju se je danes pričelo novo zasedanje poslanske zbornice. Zasedanje je bilo odprto s čitanjem mikadove poslanice, ki pravi med drugim, da so se odnošaji med Japonsko in prijateljskimi državami še bolj utrili in da nedavno pogodbo, sklenjeno v Rimu, Mikado izraža svoje priznanje japonske vojske zaradi njenega junaštva in požrtvovanja na Kitajskem. Končno izraža upanje, da bo poslanska zbornica odobrila

redni proračun in izredne vojaške kredite ter tako podprla vlado v sedanjih težkih okoliščinah.

Blokada Cingtava

Šanghaj, 27. dec. AA. Zaradi poslednjih incidentov v Cingtavi je japonsko pomorsko poveljstvo odredilo blokado te luke. Zato računajo kitajski krogi v Šantuju, da se bo položaj v velikih mestih vzhodne Kitajske znatno poslabšal.

Božična amnestija v Italiji

Rim, 27. dec. AA. Stefani. Za božične praznike so izpustili 500 konfinirancev.

Pogreb Rusjanovega tovariša

Beograd, 27. decembra. p. Danes je bil pogreb nacionalnega borca in letalskega pionirja Mihajla Merčepa, ki je s prvim slovenskim letalcem Edvardom Rusjanom zgradil v Trstu letalo. Kakor znano, se je Rusjan istega leta ponesrečil v Beogradu.

ko je demonstriral s tem letalom polet in je iz majhne višine padel v Dunav.

Prebivalstvo Bolgarije

Sofija, 27. decembra. AA. Po podatkih o lanskem šteju ima Bolgarija 6.090.215 prebivalcev. Pred 11 leti jih je imela 5.478.741. Na kvadratni kilometer bolgarskega ozemlja odpade 59 ljudi. Še l. 1900 je bilo v Bolgariji 80.17 odstotkov kmečkega prebivalstva, do lani pa je ta odstotek padel na 78.52. Nepismenost se je v Bolgariji razvijala takole: Leta 1880 je bilo 3.3 odst. pismenih, l. 1900 27.9 odst., leta 1920 33.7 odst., lani pa 47.86. Izmed moških je bilo lani 58.49 odst., žensk pa 37.2 odstotka pismenih.

Strahovit pokolj pijanih fantov

V Zavrtacah pri Višnji gori sta padli snoči dve žrtvi žganja in noža

Višnja gora, 27. decembra. V prijazni vasi Zavrtace nad Višnjo goro je nastal snoči okrog polnoči strahovit pokolj. V hiši posestnika Ivana Zupanciča, po domače Selana je bila zbrana včeraj večja družba fantov, ki so se pridno zalivali s pijačo, zlasti pa z žganjem. Preobilica pijače je razburila duhove in bojeviti fantje, med katerimi je bilo več znanih pretepačev, ki ob vsaki priliki radi izvajajo mirne vaščane, so izzvali strašen pretep, ki se je žalostno končal. Med pretepom so se naenkrat zabliskali noži in na bojišču je obležalo več žrtev, med katerimi sta bila 23 letni posestnikov sin Jože Miklavčič, ki se je šele nedavno vrnil od vojakov in 25 letni Janež Seret, oba doma z Vrhov, tako težko ranjena, da sta kmalu izkpravela.

Na pomoč so morali poklicati zdravnika dr. Fedrana iz Stične, ki je Miklavčiču in Seretu ni mogel več pomagati, pač je pa nudil prvo pomoč bratoma šestdesetletna, ki sta bila tudi precej močno sklana. Na kraj žalostnega dogodka so že snoči prišli orožniki, ki so ugotovili dejanski stan in takoj začeli polzvedovati za krivci in povzročitelji strahovnega pokolja. Oba mrtva fanta sta ostala v Selanovi hiši do danes, dokler ne pride sodna komisija.

Strahoviti pretep je vzbudil veliko razburjenje in ogorčenje med sicer mirnim in prijaznim prebivalstvom. Skrajni čas

je, da napravijo oblast konec početju nekaterih prenapetih in bojeviti fantov, ki ob vsaki priliki pozivajo na korajžo in ki imajo vedno pripravljen nož. Vasi okrog Višnje gore so znane po prijazni, vtični in mirni prebivalci. Toda med njimi je nekaj takih, ki jim bo treba pošteno stopiti na preste, da se jim bo ohladila prevročna kri. To zahtevajo tudi mirni in pošten kmetje v tem kraju, da jim junaki noža ne bodo delali sramote. Oblast naj se pa tudi malo pozanima za to, kako je s točenjem žganja, ki je povzročilo že toliko gorja.

Naknadno nam poročajo o krvavem spopadu: V Selanovi hiši sta bili zbrani dve družbi fantov, skupina šestih z Vrhov in brata Ivan in France Jakoš ter njun bratranec s Hudega pri Stični. Eden iz prve skupine je rekel onim trem, naj malo zaigrajo na harmoniko, kar je dalo povod za prepri in pretep. Brez vzroka so vsi trije Jakoš planili k sosodni mizi in kakor nori začeli z noži opletati okrog sebe. Miklavčič in Seret sta bila takoj mrtva. prvi je bil ranjen v vrat, drugi je dobil sunek naravnost v srce. Ranjena sta bila tudi brata Jože in Jakob Suštaršič, ki so ju danes dopoldne prepeljali v ljubljansko bolnico. Jože je dobil sunek v levico, Jakob pa globoko rano v hrbet.

Orožniki so vse tri ubijalce že aretirali.

Kdo bo zmagal v Španiji

Valencija prepričana v svoj uspeh

Pariz, 27. decembra. AA. Bivši španski zunanji minister in delegat pri Društvi narodov, Navares, ki je bil sedaj imenovan za poslanika španske republikanske vlade v Londonu, je na svoji poti na novo službeno mesto v Parizu izjavil uredniku lista »Populaire« med drugim:

Za one, ki se še vedno igrajo z idejo kompromisa med republikansko in nacionalistično špansko vlado, bi bilo najbolje, da se za nekaj dni odpravijo na fronto, kjer bodo spoznali, kako nesmiselni so njihovi nazori Republikanska Španija se noče nad nikomur masčevati, odločila se je uničiti svoje nasprotnike in pregnati tuje zavojalce iz svoje dežele. Vojna se zares more zaključiti le z zmago republikanske Španije.

Topovski boji

pred Madridom

Madrid, 27. dec. AA. V posameznih oddelkih madridske fronte so se danes razvijale le topniške borbe. Vlado topništvo je obstrlevalo v glavnem nacionalistične poslo-

janke vzdolž ceste proti Coruni. Nacionalisti so v odseku pri Casi del Campo skušali izvršiti nekaj napadov, a so bili že takoj v početku odbiti z močnim topniškim obselevanjem. Na fronti pri Jarami je vladno topništvo obstrlevalo nacionalistično utrdbo na grebeni Questa de la Reina. Vlado letalstvo je izvršilo več izvidniških poletov.

Boji okrog Teruela

Salamanca, 27. dec. Nacionalistično vrhovno poveljstvo je objavilo naslednje: V odseku Teruel sovražnik še napada, vendar pa smo ga odbili in mu prizadejali težke izgube. Naše čete nadaljujejo z borbami v okolici mesta. Naše levo krilo je odbilo sovražnika, ki je na bojišču pustil mnogo mrtvih.

General Queipo de Llano je govoril po radiu in rekel med drugim: Poveljnik Teruela je govoril po radiu iz Teruela in oznanil, da je morala posadka oditi in da so se meščani in vojniki zakleli, da se bodo branili do konca.

porodnišnici rodila sinčka. Tragična usoda mladega moža je zelo ganila vse prebivalstvo v Lepeni in njegovega pogreba se je udeležilo okrog 500 ljudi. Ob grobu mu je spregovoril v slovo domači župnik.

Božični najdenček

Subotica, 27. dec. p. Na božični večer je prinesla neznanca žena v neko tukajšnjo prodajalno, v kateri sta bili samo dve mali dekletki, majhnega dojenčka. Prosila je dekletki, naj pazita na dojenčka, dokler se sama ne vrne, ker mora v sosednjih trgovinah še marsikaj nakupiti. Obenem ji je že v naprej dala za nagrado 10 din. Ko pa se ženska ure in ure ni vrnila, sta dekletki odnesli dojenčka na policijo. Tam sta rekli, da je bila dotična žena še mlada in zelo elegantno oblečena. Policija je najdenčka izročila subotičnemu dečjemu domu, obenem pa uvedla preiskavo, kdo je bila ona skrivnostna žena.

Tragedija mladega tihotapca

Zelesna Kapla, 27. decembra. Avstrijske obmejne oblasti so bile nedavno obveščene, da se v Lepeni pri Zelezni Kapli skriva več tihotapcev. Zato je odšla carinska patrulja k posestniku Miklavu v Lepeno. Dva carinika sta ostala v bližnjem gozdu na preži, dva pa sta odšla v hišo. Tihotapci so zaslišali nevarnost in carinika sta naenkrat opazila pred seboj tri begunce. Ker se niso hoteli ustaviti, so za njimi streljali in zadet je bil v glavo en tihotapec. Bil je mladi posestnik Miklav. Prepeljali so ga takoj v Zelesno Kaplo, kjer pa mu niso mogli pomagati in je kmalu izdihnil.

Nekaj ur pred žalostno smrtjo svojega moža, ki je postal žrtev nebrzdane tihotapeške strasti, je njegova žena v celovski

Politični obzornik

„Misel in delo“

Izšla je zadnja letošnja številka te naše kulturne in socialne revije s tole vsebino: Članek: Dr. G. Čremošnik »Ob 150-letnici Vuka S. Karadžića«, dr. Lavo Čermelj »Julijana Krajina III. Puljska in Reska pokrajina, IV. Slovenci v Videmski pokrajini. V. Zadrška pokrajina. Obzornik: Zgrad v akciji (dr. B. Vrčon), Notranjepolitični pregled (Verko), Ob dr. Prijateljevi »Borba« (dr. I. Lah), Jugoslovenske univerze v zimskem semestru 1937/38 (B. Socio-logija kmeta in delavca (B. Borko), Poročila: Kratkij kurs istoriji SSSR (B. B.) Roditeljski list (A. J.), T. Seliškar: Bratovščina sinjega galeba, v srbohrvaščini prev. T. Peruško. »Mladinska Matica«. — Drobline. Iz bukev naše kranjske spakedane. Naših Kranjcev zlati vek (sonet, Inko). — Revijo toplo priporočamo somišljenikom, da jo moralno in gmojno podpro. Je to edina slovenska napredna in nacionalna revija. Celoletna naročnina znaša 60 din, ki jo je poslati na upravo Gospodstva 4, l. nadst.

Pridobiti je treba srca!

V zadnji številki (4.) »Naše misli« je bil objavljen članek »Svoboda in avtoriteta«. Pisec članka je vzel za geslo svojim izjavljanjem izrek dr. Janeza Evangelista Kreka, posnet iz njegove knjige »Socializem in ki se glasi tako-le: ... socialno življenje se je vedno gibalo okrog dveh osi, svobode in avtoritete. Najti pravo razmerje med njima je prva socialna naloga. Svoboda in avtoriteta! Kdor je vzel samo prvo, je hotel prav za prav iz človeka napraviti boga, pa je napravil roba, krvolono in surovo, brez razuma, brez srca. Kdor je poudarjal le drugo in jo zlorabljal v škodo ljudstva, ji je vzel njen sijaj in jo pomagal z madeži krivic in tiranstva. Skitceva se na te besede dr. Janeza Ev. Kreka izveja nato pisec:

»Na napačni poti so vsi tisti, ki mislijo, da zadostuje za povečanje avtoritete državne oblasti navadna izprememba ustave. To je dokaz velike politične nezrelosti. S tem bi ustvarili avtoriteto bajonetov in sila, čije borba z morda nasprotujočim javnim mnenjem ni nikdar v zgodovinskih končala v njen prid. Najhujše stanje pa nastopi takrat, ko se od poudincev in celih skupin zahteva, da zamočijojejo resnico in prenašajo krivico. Vse to/pod izgovorom, da to zahteva interes čuvanja državne avtoritete. Mi pa mislimo, da je tu potrebno nekaj drugega. Svoboda resnici, zadostneje krivici! S tem bi odstranili ono gnolbo, ki vlada v političnih vrhovih mnogih držav. Ustvarili bi vzdušje, potrebno za izgraditev prave avtoritete, slineče na razumu, prepričanju, veri in upravičenosti tega, kar zahteva državna oblast od svojih državljanov. Sile, na katere se naj naslanja taka avtoriteta, niso vsebovane v kazenskem preganjanju političnih nasprotnikov. Pač pa priznavamo silo propagande, sugestije in dejstev... Jugoslaviji je potreben pokret, ki bi na teh osnovah gradil njeno bodočnost. Pridobiti mora srca in misli, ne pa samo želodce. Potem bi prišle šele na dnevn red potrebne izpremembe v državni organizaciji, ki naj bi ob večji stalnosti izvršne oblasti in sodobnejši ureditvi državne uprave vendar nudile zadostno jamstvo, da se ne more nikdar dalje časa vladati brez naroda in proti narodu. Kaj pa svoboda? Noben sistem, najsi uživa popolno narodovo zaupanje, ne sme nikdar iti tako daleč, da bi prepovedal govoriti resnico. Istotako ne sme nikdar siliti na molk onega poindca ali skupine, katerih z molk dokazov ni uspel prepričati o pravilnosti svojega stališča. To so minimalne meje svobode, čijih prekrščenje bi pomenilo začetek konca.«

Pobuda gospodarskega značaja

V zvezi z ustanovitvijo akademije znanosti in umetnosti je »Trgovski list« sprožil vprašanje ustanovitve posebnega gospodarskega sveta za Slovenijo. Pravi, da bi bilo potrebno, da bi dobilo tudi slovensko gospodarstvo svojo osrednjo ustanovo, ki bi skrbela za pravilen razvoj slovenskega gospodarstva in ki bi s svojo avtoriteto preprečevala, da bi se naše materialne sile preveč ne drobile ali pa si ne bile celo v medsebojnem boju, češ da dobiva iz naših materialnih sil vse naše kulturno življenje potrebna sredstva za svoj napredek. Svoja izjavljaja zaključuje »Trgovski list« poudarjajoč, da bo s tem podana podlaga za harmoničen in smiselni razvoj naših sil in zato bi naj naši gospodarski ljudje začeli delati za ustanovitev slovenskega gospodarskega sveta.

Borzna poročila.

Carij, 27. decembra. Beograd 10. Pariz 14.68, London 21.61, New York 432.50, Bruselj 73.96, Milan 22.75, Amsterdam 246.40, Berlin 174.25, Dunaj 80.65, Praga 15.18, Varšava 81.90, Bukarešta 8.26.

KINO UNION Tele. 22-21

BOJ ZA DEČKA

(STREET UM DEN KNABEN JO)

Film po romani Hedde Westenberger, poln zanimivih in zagonetnih dogodivštev, ki bi mogli biti tudi resnični. Prekrasne slike iz sončnega Egipta.

Igra je odlično podana po priznanih igralcih: LIL DAGOVER, MARIA VON TASNADY, WILLY FRITSCH in drugih.

Predstave ob 18., 19.15 in 21.15 uri.

Kako so praznovali
Ljubljancani

Najbolj so bili s prazniki zadovoljni meščani, ki so praznovali na planinah

Ljubljana, 27. decembra. Letošnje božično praznovanje so Ljubljanci odpravili gladko brez vsakih posebnih komedij. Večina jih je sklenila, da bodo praznovali doma, ne glede na vreme. Soboto so prespali, ne da bi bilo treba o tem še prejšnjo skopati. Mesto je bilo kakor izumrlo, le promena je nekoliko oživila opoldne.

V bilanco praznovanja pa spada že petek popoldne, ko je bil v mestu še živahen promet in ko so bile polne tudi nekatere trgovine, kar ni brez pomena. Po prometu v trgovinah pred prazniki lahko presojamo, kakšni bodo prazniki in rečemo lahko, da se letos ni skoraj nič spremenilo v primeri s prejšnjimi leti. Značilno je tudi, da so prodajalke na živilskem trgu zadnje dni pred božičem ponujale živila, tudi maslo, kar se še ni zgodilo pred prazniki. Najbolj živahno je bilo v petek v specializiranih trgovinah in nekoliko tudi v modnih, torej predvsem v trgovinah, kjer kupujejo ženske.

V soboto ni bilo posebnega navala v zabaviščih. Najbolj obiskani so bili kinematografi, pač zato, ker se mnogim ljudem zdi, da se najcenejše izmažejo, če žrtvujejo na račun praznovanja obol kinu.

Včeraj bi morali praznovati po tradiciji mučenca Štefana s štefanom v roki. Ta

lepa navada pri nas sicer še ni izumrla, vendar ni več v takšnih časih in mestih kakor na deželi. Ljubljancani so včerajšnji praznik presedeli v kavarnah pri čisti vodi. Sploh ta dni niso bili v svojem elementu ter se jim ni ljubilo napraviti niti kratkega sprehoda vven, to se pravi do priljubljenih postajališč nedeljskih sprehodov. Vreme je bilo dovolj lepo za naše razmere in letos se nismo mogli pritoževati nad brozgo, vendar smo podlegli praznični zaspanosti.

Kljub vsemu so bila včeraj zabavišča v Ljubljani zelo dobro obiskana. Vse vstopnice za kinematografske predstave so bile razprodane. Dobro je bilo sasedeno tudi gledališče. Ne moremo tudi reči, da so bile prazne gostilne. Toda pravega prazničnega razpoloženja ni bilo. Zdi se nam, da so prejšnja leta meščani znali bolj praznovati, ko so hoteli ob vsaki takšni priliki pokazati, da jim križa ne more do žilvega.

Najbolj so s prazniki zadovoljni meščani, ki so praznovali na planinah. Vreme je bilo idealno, smuka pa tudi, kar je dovolj, da je človek lahko srečen, če zapusti Ljubljano. Ne smete pa misliti, da s prazniki niso zadovoljni meščani, ki so prespali oba dni. Pravijo, da je minilo še mnogo prehitro in da tudi stroški niso bili veliki.

li letos zelo potreboval, ker je Mura in Ledava večkrat poplavlila naselbino. Zato so kolonisti na Benici v zelo težkem gnetnem položaju. Globoko je ganilo starše, ko so otroci veselo prinali darove domov. Zato si dovoljujemo tem potom izročiti vsem plemenitim darovalcem najljubše želje, naj se zavaljajo zlasti se zavaljajo banški upravi v Ljubljani, Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, podmladku Rdečega križa, t. Doktor in drug v Mariboru ter gđ. Marici Severjevi v Dol. Lendavi ter vsem, prav vsem, ki so količkaj pripomogli k lepi božičnici.

Topla zahvala g. šol. upravitelju na Benici za njegovo poštrevnost in plemenitost vnebo pri tej akciji. Kljub temu, da je šole pred meseci nastopil službo v kraju, res žalostno po tolikokratnem upoštevanju Mure in Ledave, se je z velikim veseljem poprijel prosvetnega dela ter je res pravi vodnik ter dober prijatelj mladine. Da bi ublažil gnetni položaj šolobveznih otrok, se z ljubeznijo trudi kakor skrben oče ter jim je najboljši vzgojitelj. Zelimo, da bi ostal tudi v bodoče tak in smo mu od srca hvala.

V imenu staršev šolobveznih otrok Troha Franc.

Zborovanje sadjarjev

Škofja Loka, Peniatxndgio. Pred božičem so v telovadnici deske šole v Škofji Loki zborovali naši sadjarji. Skupščina je bila prav dobro obiskana, saj se je od 83 članov udeležilo 60. Po pozdravu predsednika Hafnerja so poročali posamezni funkcionarji in zanimivo je bilo zlasti poročilo g. Gruma o uspehu sadnega sejma ter g. Dolinarja o sadnih sušnicah, kjer so že v prvih mesecih posušili okrog 600 mernikov sadja. Staremu odboru je bil podan absolutni in pri volitvah so bili izvoljeni isti funkcionarji s predsednikom g. Hafnerjem na čelu.

Občni zbor je sklenil, da bo sadni sejem stalna prireditelj v Škofji Loki, ki naj postane središče pospeševanja sadjarstva za vso Gorenjsko. Škofjeloski sadjarji bodo dokazali, da naše sadje prav nič ne zaostaja za drugim in da je nasprotje po kakovosti še boljše. Zgrajenih bo še več novih sušilnic in odbor bo šel sadjarjem v vsakem pogledu na roko.

KINO SLOGA Tele. 27-30
SHIRLEY TEMPLE
v prekrasnem božičnem filmu

ČIN-ČIN

BEGUNKA IZ KINE

Predstave danes ob 18., 19.15 in 21.15

»Cvrček« za pečjo

Maribor, 26. decembra. Za božič nam je gledališka uprava namestu glasbene premiere pripravila znano komedijo »Cvrček« za pečjo, ki jo je po Dikensovi povesti napisal Francemasil. Igra, ki se odigrava v božičnem času, je bila za ta večer prav primerena.

Igra »Cvrček za pečjo« je dovolj znana in se zato z njeno vsebino ne bomo bavili, tudi to, da se mestoma čuti ostarelost, ni motilo. Igra je pripravil in režiral g. Jože Kovčič, ki je obenem igral tudi dobrega, a ljubosumnega Johna. Bil je prav dober in je dal igri mnogo živahnosti. Njegova žena Dotka je naša odlična interpretka v gđ. Elviri Kraljevi. Caleb, uboga izdelovalec igračk, ki se bori za skromno eksistenco in žrtvuje vse svoje prihodke za svojo slepo hčer, je z mnogo razumevanja in čustva postal g. Pavla Kovčič. Težavno vlogo njegove slepe hčerkice Bertie je ga. Danica Savičeva prav dobro rešila. G. Danilo Gorinšek je dobro izloboval vlogo Tacteltona; on postaja res eden od etetrov našega gledališča. povsod je uročen in povsod je dober, v opereti, drami in komediji. Calebovega sina Edvarda je predstavljal g. Rado Nakrst, ki pa ni imel dovolj prilike, da bi se dobera razvil. Gospo in gosposkino Fiedlingovo sta podali gđ. Ema Starčeva in Branka Rasbergerjeva, ki sta uspešno dopolnjevali celoto.

Glasbeno spremljavo igre je priredil g. kap. Jos. Jiranek, ki bo postal v kratkem času svojega tukajšnjega kulturnega dela kmalu nenadomestljiv.

Igra je prav lepo uspela; občinstvo, ki je dobro napolnilo gledališče, se je zelo dobro zabavalo. — abe

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 27.: zaprto.

Torek, 28.: zaprto.

Sreda, 29.: Vozel. Red Sreda.

Četrtek, 30.: Svedrovci. Red Četrtek.

Petek, 31.: ob 21. uri: Firma. Izven.

Znižane cene od 22 din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 27.: zaprto.

Torek, 28.: Ančka. Red A.

Sreda, 29.: Evgenij Onjegin. Red B.

Četrtek, 30.: zaprto.

Petek, 31.: ob 21. uri: Pri belem konjčku. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

*

Naslovno vlogo v čajkovskega operi »Evgenij Onjegin« poje pri drugi repizil v sredo 29. t. m. g. Kolacio, vsa ostala zasedba kakor na premieri. Dirigiraj: kapelnik štrifor. Režija: prof. Šestova. Predstava je za red B.

Gonilni jermen
je ukradel

Poljane, 26. decembra. V noči na 26. decembra je nekdo vliolil v kurilnico parne žage Franca Zupančiča v Poljanih ter odnesel 10 m dolgi, 8 cm debeli jermen, shranjen pod strugalno mizo. Zupančičeva žaga drugi dan ni mogla obratovati. Vse je kazalo, da je vliolil nekdo, ki se je v žagi dobro spoznal. V tej smeri sta poizvedovala orožnika Rašević in Dron in res sta kmalu izsledila tatu, ki je bil do zadnjega zaposlen pri žagi kot poslovođa.

Osumljen je bil tatvine 51 letni Kopp Ivan, ki se je ta čas mudil v Podsedu, kamor je odšel iz Poljan. Ko sta ga orožnika vprašala o tatvini gonilnega jermena, se je zelo začudil. Ko pa sta mu povedala, da se odlikuje etopel na mestu, natanko ujemajo s podplatit njegovih čevljev, je Kopp

Vesela mladinska MATINEJA

Raskočna parada

6 VELIKIH

MICKEY IN SILLY SIMFONIJA

v naravnih barvah

danes ob 14.15 uri neprekinjeno zadnjikrat

v ELITNEM KINU MATICI

BOGAT DOPOLNILNI SPORED!

CENE MATINEJSKE!

kar prebledel in tatvino slednjič priznal. Izpovedal je, da je rabil denar. Zato je prišel omenjane noči v Poljane. Do Sv. Jurja ob 1. z. se je pripeljal s tovornim avtom, odločil se je za vlakom. Ponoči je vliolil v žago, tako da je odstranil v žagelnem drog ključavnico. Po tatvini se je še iste noči napotil v Rogoško Slatino. Drugo jutro se je odpravil v Zagreb, kjer je zadržal jermen,

ki je med brati vreden 800 din, za 100 din pri nekem K., trgovcu s starim železom. Orožnika sta res tam našla jermen in Kopp je tudi še imel 100 din, da jih je vrnil trgovcu. Tako je zopet po zaslugi orožnikov prišel vsak do svojega. Vsi so bili za praznike zadovoljni, le Kopp ne, kar je moral v zapor.

Smučarji so imeli lep
božič

Končno se je narava usmiliła smučarjev in jim postregla s snegom

Ljubljana, 27. decembra. V nasprotju z vremenskimi preroki, ki so na veliko žalost smučarjev napovedovali tudi za letos neugodno zimo, smo imeli za praznike dovolj snega in so bili prijatelji belega sporta zelo zadovoljni. Obilnemu blagoslovu južnega snega je sledil pritisk mrzlega ozračja, ki je ustvaril izvirno podlago, na katero je v višjih legah zapadel suh pršič, da je bila smuka idealna. Kdor se ni mogel ločiti od namiznih dobrot, združenih z božičnimi prazniki, je ostal doma, navdušeni obževalci prirode so pa pohiteli s smučmi na vse strani.

Ljubljano je že pred prazniki zapustilo več sto smučarjev. Največja obiska je bila deležna Gorenjske, zlasti njen severozahodni del. Vse zimske postojanke od Mojstrane do Vršič. Ni jim bilo žal naporne poti do Erjavčeve koč. Na povratku so imeli idealno smuko, da se je kar kadilo. Zelo dobro je bila obiskana Planica. Slatno so pošteno izgladili, a tudi Tamar je imel dosti obiskovalcev. Vznemirnejši so se napotili k novi koči Ilirije na troneži na Petelinu, ki je menda med našimi vrhovi najbolj zalit. Tudi tu je bila smuka užitek polna. Zelo zadovoljni so bili izletniki, ki so se napotili v Kamniške planine. Velike in Mala planina pričata z gosto posejanimi smučniki, da je bilo tam za praznike čisti smučarjev. Mnogo jih je ostalo gori in bodo na smučeh pričakali še novo leto. Kajpak se je tudi Erjavce veseli obilnega poseta, enako nekoliko nižja Križka planina. Krasna je bila smuka na

Kompeteli, a tudi v Tihi dolini. Trčanci in Jeseničani so uživali pršič na Zelenici in na Kofcih in so zelo zadovoljni z božično smuko. Tudi bohinjski K. se ne more pritoževati z obiskom. Ponosna postojanka SPD na Komni je bila nabit polna, vsa okolica posejana s smučarji. Podjetnejši so jo mahali proti Bogatini, kjer so zlasti v dopoldanskih urah, ko je posijalo sonce, imeli prvovrstno smuko. Enako je bilo na Planini na Kraju in pri Skalah na Voglu — povsod sijalen sneg, ki je moral zadovoljiti tudi najbolj razvejene.

Ljubljancani pa so si izbrali tudi druge kočke. Na Polzovem je bilo 100 smučarjev. Sneg je bil dober, suh, le burja je pihala in dopoldne je ležala nad hribom gosta megla. Zibelka našega smučarstva, Notranjska, je prav tako imela znaten obisk. Poročila o nizki temperaturi — Rakitna je imela 21 — smučarjev niso mogla preplasti. Zaradi kraške burje, ki je začela neumljivo briti, je bil sneg precej trdi za prijatelje brzine pa kot nalašč. Seveda je bil padec na takem snegu precej boleč, toda hujših nesreč ni bilo.

Kdor ni imel preveč čevljev pod palcem, se je lahko po mili volji nasmučal tudi najbližji okolici Ljubljane. Mladina se je zabavala na sankah in na smučah na tiolskem sankališču, mnogi so se povzpeli višje na Rožnik, a tudi Golovec je imel precej smučarjev. Izvežbanejši so jo mahali proti Katarki, a so se večnoma ustavili že v Podutiku in na Toškem čelu. Povsod je bil smuka dober, četudi sneg ni bil tako dober kakor v višjih legah. Sploh so bili smučarji s prazniki zelo zadovoljni.

Tatvine

Ljubljana, 27. decembra. Veliko razočaranje je doživela smoti mnogim Ljubljancem dobro znana natakarija »Pod Skalco« Agata Berceotova v Križevniški ulici. Ko je prišla zvečer v svoje stanovanje v Križevniški ulici 2 v hiši nasproti Petelinove gostilne je takoj opazila, da je bil v njeni sobi nepovabljen gost. Takoj je tudi ugotovila, da ji je zmanjkalo nad 3000 din, ki jih je hranila v omari. Agica je vsa nesrečna takoj odhitela do najbližnjega stražnika, in vsem prijavi. Nesrečna uboga Agica je tem večja, ker ni bila prvič okradena. Pred dobrim letom je bilo vlioljeno v njeno stanovanje in ji je drzen vliolilec odnesel približno 10.000 din.

Iz stanovanja Justine Skrubelj v Rebr 15 je med prazniki odnesel nekdo etul z niklasto zapetostjo uro, dalje lat prstan, veržico ter pokromano zapetostjo. Skrubljeva je oškodovana za 600 din.

Drzen tat se je vliotaplil tudi v stanovanje Tereze Rajster v Rebr 8t. 17 ter ji odnesel nekaj perila in nov kloast dežnik. Policija je včeraj aretirala »štokglajzerje« Kopino, Grma in Kocjančiča, ki za praznike niso hoteli ostati brez denarja, pa so si ga preskrbeli na način, ki se jim je zdel najlažji. Na prostem tiru so zvedeli, da vozijo neki njihovi prijatelji premo v gluho noč. Čakalo so, da so zvozili v gluho noč skoraj ves vagon premo, zadnji voz pa so »rezavirali« zase. Stopili so poprej v stik z nekim prevoznikom, nakar so odpravili zadnji voz, na katerem je bilo okrog 2000 kg premo, namestu v gluho noč, na Ambrožev trg in ga prodali tam neki gostilničarki za 350 din, čeprav je bil vreden 700 din. Za to pa je po svojih zaupnikih zvedela policija, ki je včeraj premo zaplenila, »štokglajzerje« in njihove pomagače za zapra. Denarja pri njih niso več našli, ker so ga medtem že pogloli po grlu v dalninskih vinotocih.

3 filmskega platna

— Kino Matica: Fanny Elssler. Kot program za praznike zelo primeren film, ker nudi vsemogoče in za vsakega nekaj: ples glasbo, ljubezen. Pred njim teče zanimiv žurnal in še bolj zanimiv barvisti film o romantiki divjega zapada. Polovico filma izpolnjuje ples Fanny Elsslerjeve (Harvey), polovico pa nesrečna ljubezen Orlica Napoleonovega sina. Metternich ga ima v krepilnih in hoče lepo plesalko izbrabiti za špijona. Plesalka se pa zaljubi v Orlica, ne da bi vedela, kdo je. Pa tudi Orlic prvič v svojem življenju spozna, kaj je ljubezen. Film bi res lahko bil velik film, ako bi ga režiral sposobnejši režiser, kajti igralci so dobri (Elrige), vsebina pripravna za ljubezenski in zgodovinski film. Toda režiser se je brez uspeha prizadeval podati organsko celoto, ko je združeval v razvoju dejanja ples Fanny Elsslerjeve in plesne nastope velike baletne skupine ter sporedno tekoče dogodke o nesrečni Orlici vi življenjski in ljubezenski usodi. Večino gledalcev pa film kljub temu zadovolji, ker nudi obilico lepe paše za oči in za srce.

— Kino Union: Boj za dečka. Film po nekem romanu z Lil Dagover v glavni

vlogi. Po vsebini zanimiv film. Povedati hoče, da tudi otroci vgažajo starše in ne samo starši otroke. Dagover daje s svojo fino in zrelo igro filmu posebno toplino. Oba dečka sta na mestu. Ostali igralci pa tudi dobro sekundirajo glavnim igralcem. Deček Jo, za katerega se bje boj, je nekoliko narodno socialistično pobavnan. Pobečnil je, da reši svojo in svojega prijatelja Eirvina čast. Tendence pa ni vsiljiva. Lil Dagover je sodobni nemški film rešil pozabljenja in kinobiskovalci so mu zato hvalčili. Kljub letom je Dagover šteti med najbolj šarmantne filmske igralke. Njena igra razodeva osebo kulturo, katero tako često pogrešamo pri mlajših igralcih. Režiser je imel še dokaj srečno roko, ko je spravljal v sklad številne posrtaške dogodke z glavnim dejanjem. Zaradi nečrne in tople igre Lil Dagover in zaradi dokaj spretno režije, spada film med dobre filme.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 27. decembra katoličani: Janez Evangelist.

DANASJE PRIREDITVE

Kino Matica: Fanny Elssler.

ZKD: 6 velikih Mickey in Silly simfonij ob 14.15 v Matici.

Kino Ideal: Ljubezen tihotapke.

Kino Sloga: Čin-Čin Shirley Temple.

Kino Union: Boj za dečka.

Kino Moste: Jetrnik s Hudčevih otokov in Dekliški internat.

Kino Šiška: Moskva-Sanghaj.

Društvo Kazina občni zbor ob 18. v društvenem poslopu.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marjtin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 10, Bohinec, ded.

Cesta 29. oktobra 31.

Izpod sita

V petek na »sveti večeri«. V trgovinah je bilo precej prometa. Pogosti so bili tudi bereči. Toda prodajalci so bili kljub temu zelo vladni: »Klanjam se milostival Moj poklon! Sluga! Se priporočam, milostiva! Ne smete misliti, da je to zgolj mehanično žlobudranje! Ne, prodajalci se klanjajo tako rekoč iz srca. V eno »boj-ših« ljubljanskih trgovin je stopila preprosta starejša ženska — boječe in se ni upala približati prodajalni mizi.

Prodajalec jo je pozdravil: »Klanjam se, milostival! Zelite, prosim, milostiva?« Vedel je, da je ne more priteževati med odjemalce. Kupci, odlični meščani, so se ozirli, nihče več se ni zanimal za kupovanje. Ženska je pritrjena zaprosila milostivo. Prodajalec je z veliko kretino posegel po 25-parski kovanc in ga ponudil ženski: »Izvolite, milostiva!« Kupci in uslužbeni so izbruhli v krahot kakor pri najboljši šali v veseli družbi. Ženska je odhajala povesejena glava, kakor da so jo opijavili. Spremljal jo je krahot stih ljudi, ki se lahko na sveti večer smejejo beram in ki se lahko na splotah lahko smejejo revnim ljudem. Morda se bo kdaj tudi njim kdo smejal ob takšnih prilikah, na kar pa seveda ne mislijo. Božji milini meljčevje počasi... Človek, ki je še ohranil človeško obličje, se mora pa zgroziti ob pogledu na tako posurovelost.

Še tri lepe božičnice

V ljubljanski bolnici, pri Sokolu na Viču in v Benici pri Dol. Lendavi

Ljubljana, 28. decembra. V petek popoldne ob 15. je bila v bolnici lepa božičnica, po svoji prireditvi ena najlepših in najprijetnejših v Ljubljani. V dvorani internega oddelka so za prireditev lepe uveličale, v kotu pa so bile postavljene velike jaslice z božičnim drevescem, ki je bilo vse razsvetljeno. Vse popoldne je vladala v bolnici svetlo božično razpoloženje, posebno prisrčno pa je bilo na internem oddelku, kjer so primarij docent dr. Ivan Matko in zdravniki svojim bolnikom priredili redko resnično božično veselje. V dvorani se je zbralo lepo število bolnikov, otrok, poštence pa se je udeležilo tudi lepo število ostalega občinstva.

Lepo razpoloženje so ustvarile bolniške seestre, ki so zapele več občutenih božičnih pesmi. Zastor na odru se je odrgnil. Mala komaj štriletna deklica je priščno dsklamirala »Gospod je blizu«, da je marsikomu stopila solza v oči. Prav učinkovito je gojenka Lichtenurnovega zavoda zaigrala za harmoniko več pesmi. Višek vse prireditve pa je bila ljubka mladinska božična igra »Tr-nulčica«, ki so jo odigrale gojenke Lichtenurnovega zavoda prav presrečno. Mala »Tr-nulčica« se je na koncu zahvalila g. docentu in ostalim zdravnikom za lepo božično prireditev, s katero se je božič spomnil tudi bolnikov. Vsi so bili z božično prav zadovoljni.

*

Vič, 27. decembra.

Tudi letos je viški Sokol priredil svoji dec tradicionalno božičnico na božični praznik ob 15. v dvorani Sokolskega doma, polni sokolske mladine na njenih prijateljev. Lutkovni odev v režiji br. Mar-na je vprizoril igrice »Začarani prince«, ki

*

Benica, 25. decembra

Dne 19. t. m. je bila v osnovni šoli v Benici pri Dol. Lendavi prirejena božičnica. Po lepem vzpodbudnem domoljubnem pogovoru je g. šolski upravitelj razdelil med učence in učence oblike, čevlje, zimsko perilo in razne šolske potrebščine. Vsi so bi-

Oglase in novoletna voščila

sprejema uprava „Slovenskega Naroda“
za novoletno številko
še do četrtega 30. t. m. do 6. ure zvečer

DNEVNE VESTI

— Narodni dohodek in davčna obremenitev. Po podatkih finančnega ministra je razvidno, da je narodni dohodek narasel od lani od 42.804,6 milijona din na 44.211,1 milijona din. Toda prijem moramo upoštevati, da se znaten del naturalne produkcije konsumira v lastnem gospodarstvu ter je treba enaradi del dohodka ločiti od naturalnega. Če razdelimo narodni dohodek letošnjega leta tako, vidimo, da odpade na prebivalca le 2.875 din bruto dohodka. Po odbitku davčnih bremen ostane le 2.312 din. Če pa računamo samo z denarnim delom dohodka, ki je znašal skupno 32.282,9 milijona din, odpade na prebivalca po odbitku davkov v višini 25,1% 1.667 din na leto. Z naravnim dohodkom vred odpade na prebivalca 4,5 do 6 din na dan. S tem si pač lahko razlagamo, zakaj je življenjski standard pri nas tako nizak.

— Iz življenja beograjskih Slovencev. Slovensko žensko društvo v Beogradu je nedavno priredilo božičnico za re. u. Slovence, na kateri je obdarovalo 35 družin in razdelilo med tje za 7000 din raz. za blag. Na izrednem obdobjem zboru SDZ je bila za predsednico izvoljena ga. Julka Gorškova, za podpredsednico ga. Cirila Medved-Skrlava, za tajnico ga. Juža Leskovec in za blagajničarico ga. Marjanca Savinškova. Med slovenske slikarje Rikard Debenjak, ki je prvič razstavil, je prodal skoraj tretjino svojih slik.

— Koroške novice. Pri sv. Erhardu v Slovenz. Plajberku je umrl 63-letni posestnik Ogriz, tam so pa tudi pokopali 63-letno vdovo Marijo Plazinjo ter 51-letnega Naceta Bukovnika, obeta štirih nedolastnih otrok. V Brodeh je v starosti 72 let umrla Lucija Panžava, po. Peco na 85-letna Marija Pečnikova. V Radišah so položili k večnemu počitku 57-letnega Jurja Ravnika, v Ljupcu pa Janeza Kusa. V Logi vasi je v visoki starosti 87 let umrla Uršula Kaki.

— Slovenske strokovne knjige. Knjigovodstvo (Sf) v štirih knjigah. Tehniko poljovnega računanja (Cerna) in trgovsko knjigovodstvo v srboslovenski (Cerna) prirojeno za Slovence, naročite pri »Strokovni založbi Ljubljana, dokler se traja subskripcijska cena. Pišite po prospekt!

— 120 gimnazij v naši državi nimajo teledavnic, niti igrišče. Pri nas imamo posebno ministrstvo za telesno vzgojo, nimamo pa šol za telesno učitelje in sploh ne skrbimo za sistematično delo na polju telesne vzgoje. V naši državi je 120 gimnazij brez teledavnic in igrišč in vendar smo edina država v Evropi, ki ima posebno ministrstvo za telesno vzgojo.

— Plavac Grkinič si je zlomil na Komni nogo. Znani plavac sušaske Viktorije Božo Grkinič je bil že nad teden dni na Komni, kjer se je pridno smučal. V četrtek se mu je na pripetila blizu Planine na Kraju težka nesreča. Pri smuku je padel in si zlomil nogo. Na Platu je pred leti tako nesrečno padel, da mu je počila kost in isto kost si je zdaj zlomil. Grkinič je sicer dober smučar. Takoj so ga prenesli v Bohinjsko Bistrico, odkoder je bil prepehjan domov.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina oblačno, stalno vreme. Včeraj je snežilo v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Sarajevu in Skopiju. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 8, v Zagrebu in Skopiju 2, v Ljubljani in Sarajevu 1, v Mariboru 0,2, v Beogradu — 2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 774,7, temperatura je znašala — 3,8.

— Žrtve eksplozije močnarja. V Žitnjaku pri Zagrebu se je pripetila včeraj popoldne težka nesreča. Delavec Peter Služinec je prišel k svojemu sorodniku Stjepanu Ogrinu voščiti praznike. Sklenila sta strežiti iz močnarjem, ki je bil pa že počen. Služinec je zažgal smodnik kar z vžgalico. Močnar je eksploziral. En kos je zadel Služinec v glavo in ga ne mestu ubil.

— Velika tatvina na pošti v Zagorju. S poštnega voza v Zagorju ob Savi je bila v četrtek ukradena vreča z 12.000 din in sicer 100 bankovcev po 100 din ter iz dva tisočaka. En tisočak je serija R s št. 0153797, druga pa G s št. 0388025.

— Kočkar in vlomilec. Varnostna oblast zasleduje nekega I. Dediča, ki se je pripeljal v naše kraje odnekod z juga. Dedič je nevaren hazardist, povrhu pa tudi spreten svedrovec. Dedič je oni dan vlomil v neko tovarno v Kranju, odkoder je odnesel precej plena. Mož se skriva najbrž nekje v okolici Ljubljane.

— Vlom na Crnučah. Na Crnučah je bilo vlomljeno v stanovanje ing. Josipa Kuralta. Vlomilec je odnesel več oblek, med drugim tudi črn zimski suknjič s kožuhovalnim stilm ovratnikom, zelen hubertus-plašč, rjav letni plašč z impregnirano podlogo, svileno ovratno ruto ter kožuhovalne rokavice. Tat pa se ni zadovoljil samo z obleko in se je v stanovanju tudi posčno najedel.

— Umetnost, mesečnik za umetniško kulturo. Izšla je 3. do 4. dvojna številka 11. letnika edine revije v državi, ki obravnava izključno probleme umetniškega življenja. S to revijo je izdajateljica, Bibliofilska založba v Ljubljani, odpravila običajno vrzel, saj Slovenci vse do danes, kljub dolgoletni tradiciji in veliki razgibanosti slovenskega likovnega življenja, slabejšega glasila nismo imeli. Revija, ki jo urejuje uredniški odbor (dr. Rajko Ložar, Miha Malčič in France Gorše) obravnava mnogovrstne pomembne domače in tuje probleme vseh panog likovnega in umetniškega življenja in je v vsakem pogledu odlično opremljena. Pričujoča številka je v glavnem posvečena najmlajši slikarski generaciji, tako imenovani 5. generaciji, ki se je pred dobrim mesecem z velikim uspehom predstavila slovenski javnosti z razstavo »Kluba neodvisnih« v Jakopičevem paviljonu. Poleg tega prinaša revija vrsto aktualnih člankov in tuje nimiva poročila iz domaćega in tuje umetniškega sveta. Najvažnejši poudarek pri reviji so številne, lepo uspele reprodukcije umetniških del kvalitetnih domačih in tujih mojstrov (preko 30, deloma

v nasproti prihajajočim tramvaj. Posledice karambola so bile hude. Popokala so vse šipe in na obeh vozovih je skrivilo odbijalo. Oba voma sta spredaj precej trpela, da ima tramvajška družba okoli 10.000 din škoda. Potniki v vozu, ki je prihajal od bolnice, so ostali nepoškodovani, preostali se malo strahu. Nesrečo je pripetila spet gosti megli in voznika gotovo ne smemo kriviti.

— Iz Blagajnice Poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani bo poslovala za stranke dne 31. t. m. zaradi letnega zadržanja od pol 8. (pol osme) do pol 11. (pol enajste) ure.

Iz Celja

— Božič je potekal v Celju zelo mirno. Smučarji so pohiteli v zimsko prirodo, ostali Celjani pa so se po večini bolj držali svojih domov. Močan obisk so beležili karvane in oba kinematografa.

— Opozorila rezervnim oficerjem. Mestno poglavarstvo v Celju opozarja vse rezervne oficerje, ki imajo stare železniške legitimacije, da jih čimprej predložijo vojaškemu oddelku mestnega poglavarstva zaradi podaljšanja. S seboj morajo prinesiti železniško markico za 2 din. Oni, ki doslej še niso imeli legitimacije, naj se javijo zaradi izpolnitve nove.

— Premag za pomenake akcije. Pomolki akciji za l. 1937/38 so darovali: trdnika A. Westen d.d. v Celju 150 ton velenjskega premaga. Trbovaljska premogokopna družba v Ljubljani 10 ton kockovca, trdnika Rudarska družba »Bohemica« v Celju 10 ton velenjskega premaga in Cinkarna d.d. v Celju 120 ton velenjskega premaga. Mestna občina se vsem darovalcem iskreno zahvaljuje.

— Nesreča ne potiva. Ko je šla 40-letna posestnica žena Terezijska Treboševa iz Gorice pri St. Juriju ob juž. žel. v Celja, je padla na cesti in si zlomila levo roko v zapestju. Pri sekanju drv v gozdu je padel težak štor 31-letnemu kočarju Josipu Brezniku iz Letuša na levo nogo in mu je zlomil v stopalu. V Gorici pri St. Juriju ob juž. žel. je padla šestletna posestniška hčerka Alojzija Šolinceva na domačem dvorišču in si zlomila levo nogo nad kolonom. V Trzinu pri Roganški Slatini si je 10-letni posestnikov sin Alojz Hrepenik doma pri padcu zlomil levo roko v zapestju. Ponesrečeni se zdravijo v celjski bolnici.

— V celjski bolnici je umrla najemnikova žena Apolonija Obrežova iz St. Janja pri Storah.

— Golčica planina nad Mozirjem je spremenjena v pravi zimski raj, poln čarov in krasot, kakršne nudi le starka zima. Nekoč starka, danes — mladostna deval! Saj je dandanes že nešteto krat dokazano, da lepa planinska zimska narava pomladi vsako »starkino«, ako si le upa na turodomnih dilcah v njeno srebrno-belo kraljestvo. Zato niti več ne odlašajte! Dokler ni prepozno, se odločite in stopite na dlece, ki vas poneso v beli raj! Tak raj danes obdaja naš planinski svet pa tudi vso prelepo Golčko planino, ki v vsem svojem čaru kraljuje nad lepo Savinjsko dolino. Na sredi planine, kjer se stekajo bela smuška pota, pa kraljuje skromna planinska kočica: Mozirska kočica. Ta kočica pa je vendarle udobno urejena. Smučar-planinec se počuti tudi v kočici kakor v raju, posebno še tedaj, ko pride utrujen z neskončno lepim in obsežnim planinskih snežnih poljan, hrepenec po okrepčilu in počitku. Rekl boste: Iz raja v raj? Res je, tudi v kočici je raj! Če ne verujete, pridite sami pogledat: prelepa Golčica planina in Mozirska kočica vas vabita! In še nekaj. Smuški učitelj Vam je v koči vedno brezplačno na razpolago. Potrebovali ga boste pač najbolj takrat, če ste pogumni, da ste si upali na belo planino, dasi niste v smučanju zadostno pokrovani

Žrtve pretepev in nesreč

Ljubljana, 27. decembra
Med prazniki in danes so prepeljali v bolnico številne žrtve pretepev in nesreč. Jakob Hribarja, stanujoča v D. M. v Polju so včeraj pričakali pred neko gostino trije delavci. Pijani delavci so jeli Hribarja mamičiti tebi nič obdelavati z nožmi in so mu pritežali več hudih ran. Hribarja se spravili sosedje najprej domov, davi pa so ga morali zaradi poškodb prepeljati v bolnico. Na Raki na Dolenjskem so neznanec napadli s koli 29-letnega delavca Jožeta Kralja in ga težje poškodovali na glavi in po životu. V Jaršah pri Zagorju je nekdo napadel 15-letnega posestnikovega sina Milana Groslija in ga zabodel z nožem v trebuh. Poest-

Glitni kino
MATICA
Telefon 21-24

Lillian Harvey in Willy Birgel
v krasnem veletilnu plesu, glasbe in ljubezni
Fanny Elssler
Najnovejši žurnal - Romantika divjega zapada itd.
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

nikovega sina Brgeza Jeraja iz Sp. Bitenj nad škofjo Loko so napadli podivjane pred domsko hišo. Najprej so ga obdelali s pestmi, gladnjaji pa je eden potegnil nož ter ga zabodel v levo stran prsi.
83-letna postrežnica Keti Reja, stanujoča v Križevniški ulici 2, je včeraj padla na poledeneli cesti in si zlomila desno nogo. Z Muljevo so prepeljali v bolnico gostničarjevega sina Metoda Hočvarja, ki je padel na ledu in si zlomil levo roko nad komolcem. Na Miklošičevi cesti 15 je padel z lestve sluga v Kreditnem zavodu Andrej Markič, ki je dobil hude notranje poškodbe. 2-letni ševčarjev sinček Franc Benedikt iz Novih Jarš se je včeraj potil z vročo juho po glavi in po životu. V bolnico so prepeljali davi še 28-letnega delavca Franca Lukača, ki je padel s kolasa in si zlomil levo nogo.

Iz Maribora

— Božični prazniki so potekali v prav lepem božičnem razpoloženju. Na oba praznika so bili polni vse mariborske lokale, pa tudi v bližnji okolici je pohitelo mnogo ljudi. Lepega obiska se je veselilo tudi naše gledališče, ki je imelo vse predstave dobro zasedene. Da je bilo božično razpoloženje še lepše, je sneg na Stefanovo pobelil mesto in okolico in izvalil mnogo »dilarjev« na okoliške obronke.

— Mestna premoženjska uprava. Mestni svet je odobril od mestnih podjetij novo ustanovo pod imenom »Premoženjska uprava«. Dovi urad bo skrbel za upravo in vzdrževanje občinskih zgradb in zemljišč ter obeh kopališč v Kopališki ulici in na Mariborskem otoku. Svoje uradne prostore ima Premoženjska uprava v Franciškanki ulici 8/II. Za vodjo uprave je bil postavljen g. inž. Lah.

— Poledica. Prva letošnja žrtve poledice je 62-letna zasebnica Habič Rosa iz Pobrežja. Na Slomškovem trgu se ji je na poledenem tlaku spodrsnilo in si je pri padcu zlomila nogo. Zdravi se v bolnici.

— Iz gledališča. V torek zvečer priredi slovitá diseseuse Mola Lpínska svoj pester večer.

— ISSK Maribor dobi igrišče. Kakor znano, je bil ISSK Maribor, ki ima za razvoj slovenskega sporta v obsejnem Mariboru mnogo zaslug, že dalje časa brez igrišča. Sedaj so našli rešitev. Uredili bodo prostor bivše »Svobode« ob Magdalenem parku v primerno sportno igrišče. Za ureditev modernega stadiona je bila ISSK Mariboru prepuščena velika gramoznica ob Tržaški cesti.

— Bliz ga je nabodel. V mariborsko bolnico so pripeljali 64 letnega vničarja Ignaca Majhna od Sv. Benedikta v Slovenskih gorah s prebodenim trebuhom, tako da so mu izstopila čreva. Starčka je v hlevu napadel pobesneli bik in mu zasedil roge v trebuh. Poškodovančevu življenje je v resni nevarnosti.

— Občutna izguba siromišnega delavca. Na policiji je ves obupan pripovedoval delavec Ivan Travnik iz Sp. Dobrave pri Hočah, da je v mestu izgubil 1000 dinarski

bankovec od denarja, ki ga je kradel na svojega delodajalca. Siromak bo moral odaj ta denar odlašati, njegova družina pa trpeti pomanjkanja.

— Svetovno poznana diseseuse Mola Lpínska, ki nastopi na večer dne 28. decembra prvič na odru mariborskega gledališča, je umetnica prav posebnega genia. Cisto svojevrstna je umetnost, ki jo proizvaja in za katero je kakor rojena. Predvaja »chansone«, ki so bili prvotno (še pred francosko revolucijo) za petje primerne lirčne ali epke pesnitve, pozneje tudi muzikalno podajanje znamenitih (zlasti političnih) dogodkov. To je svojestvena umetnost, ki služi bolj zabavi ko pa duhovni umetniški zadovoljitvi. Lpínska je poje, igra in prednša slagerje, dovtype, kritike, satire, parodije in sl. H. Humor in melodramatika, razigrana veselost in globokočutna ožnost se menja jo primerno točkam pesteriga in bogatega sporeda. A pri vsem tem raznoličju je ta tudi zunanje zelo priklupna umetnica z dušo in telesom tako živo zilita v celoto predvajajoče točke, da pride na svoj račun tudi oni, ki ne razume dotičnega jezika. V vsem jo izpopolnjuje še spremljevalec na klavirju Walter Lafjal. Po zanimanju za ta poseben umetniški večer je pričakovati polno zasedbo gledališča.

Z Ježice

— Na Silvestrovo bo v Sokolskem domu prijetna prireditve. Pester spored, šaljivi prizori, 5-članski orkester »Akordeon«, lastna režija.

— Podružnica SVD na Ježici je imela lepo obiskani občni zbor. Iz poročil je bilo razvidno pridno in uspešno delo, porast članstva na 102, ugodno denarno stanje in povečanje druž. premoženja. V novem odboru je poleg večine dosedanjih odborov tudi nekaj novih imen. Predsednik je zopet tovariš Janko Snoj, vrt. odesk na vodi Lojze Jerneje, a sadjarski odesk Martin Babnik.

— Za božič v Sokolski dom. Br. Ciril Ramovž, ki je žel obilo priznanja že za svojega odrednega prvenca »Skopuha«, as je o Miklavževem zopet prinesel s prijetno igrico »Miklavž na Posavju«, za božične dni pa nam pokaže prvo svoje mladinsko delo »Srečen božič«. V njem igra osmesečna princeska in še 50 njenih tovarišev igro, ki bo gotovo obakrat, na božič in Stefanovo ob 15. napolnila sokolsko dvorano. Cene so znižane.

— Nova podružnica SVD. Člani podruž. SVD Ježice, v kolikor stanujejo na Crnučah, pripravljajo lastno podružnico. V pripravljanim odboru so: predsednik Znidarčič Rudolf, tajnik Pečar France, blagajnik Bedenk Jože, odbornika Trampuž Jože in Snoj Jože. Na Crnučah je polno pogojev za uspešanje podružnice. Upajmo, da bo mo že letos na Crnučah videli uspeh dela za sadjarstvo in vrtnarstvo, za dobrobit in olepšavo kraja.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem ter prijateljem pretežko vest, da nas je za vedno zapustila naša zlata hčerka

Marjanca Vlaj

Pogreb predrage punčke bo v torek 28. decembra ob 4. popoldne iz hiše žalosti, Medvedova ulica 25, na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, 27. decembra 1937.

Globoko žalujoča LOJZKA VLAJ, mati, rodbine: SEDLAR, PAVLIČ.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklid, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRODAM

Beseda 1.— Din, davek posebej. Najmanjši znesek 15 Din

NAJBOLJŠI TRBOVELJSKI

brez prahu, 60KS, SUHA DEVA.

L. POGAČNIK

Bohorjeva 5 — Telefon 20—59

24 L.

SVINJSKO MAST

v sodih nudi po 11 din kg

»Vzorna ekonomija«, Pančev, Vojvode Mišića ulica 4. 2964

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

NOVI MODELI

Zimske suknje, nepremotljive Hubertus plašče, obleke, perilo t. t. d. prodajamo še vedno z znatnim popustom.

PRESKER

Sv. Petra cesta 2996

ribje olje

Sveže najfinije norveško

iz lekarne

dr. Pločolija v Ljubljani

se priporoča bledim in slabotnim osebam

KLISEJE

END VETRAVNE

JUGOGRAFIKA

SVETLANA 23

DOUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

NEMŠČINO IN FRANCOŠČINO temeljito poučuje A. Potočnik, strok. dipl. — Mnogoletna učna praksa. — Tržaška cesta 1/1 2996

Hotel, restaurant, kavarna

v CRIKVENICI: 25 sob z opremo, velika terasa, krasna lega na obali, naprodaj.

Vila v Crikvenici,

prikladna za penzion, dvonadstropna s pritliklani in garažo, krasen park, naprodaj.

Hotel pension, restavracijo

v CRIKVENICI, v vilkarnem rajonu, krasen park, 22 sob s polno opremo, damo v najem. Vprašati: Dr. ANTE KUNTARIČ, advokat v Crikvenici.

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA

KNAPIJEVA 5

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

Makulaturni papir

proda

uprava „Slovenskega Naroda“
Ljubljana, Knapljeva ulica šte. 5

Igra iz življenja pariške sodrge

Vprizoritev Ed. Bourdetovih „Svedrovcev“ v naši drami

Ljubljana, 27. decembra. Zdal se na vrsti socialne studije, — prej smo gledali serijo familijarnih studij, — se prej verigo vojnih grozot v obliki dram Zmerom nam ponujajo zaporedoma isti tip v različnih variacijah in permutacijah. To je pedagoško postopanje, kakor v šoli se mora vsaka resnica ponavljati in premisljevati.

Temeljito smo se se naučili, da med starši in otroki ni mostu, zakaj očetje so okrutni tepci brez razumevanja sinovskih idealov, a otroci njih bedne žrtve. Menda se verjame, da je vojna blaznosta in svinjarija. A zdaj se moramo se naučiti, da bomo poslej enkrat za vselej verjeli, da so barabe, vlačuge, žeparji in vlomilci silno zanimivi, izredno plemeniti, simpatični in celo zabavni cvet človeštva, meščanski, trgovski, zlasti uradniški sloji pa prava pravcata sodrge.

Dramatiki se s hvalevredno vneto trudijo, da 4 utvrdijo kaj resnega, originalnega. Pa postavljajo vse narobe in na glavo. In kdor boče biti čisto pošten in objektivni, nam dopoveduje, da smo pod kožo vsi krvavi in da med zgornjimi in spodnjimi sloji ni v ničemer prav nobene razlike, ker so povsod enaki tatovi, sieparji in še drugačni lopovi. Toda niti to ni novo in res originalno odkritje. Saj se be re že v sv. pismu, da celo najpravičnejši greši sedemkrat na dan.

In tudi »Svedrovci« nam niti miselnosti oblikovane ne prinašajo nič novega. Gledali smo »Pesem s cestec«, »Tarelinovo smrt« in »Beraško opero«, pa gledamo zdaj v »Svedrovcih« zopet potepuše vlomilce, tatove, prostitutke, buržujske in proletarske sieparje, pijavke in žrtve, v sredstvih nezbičnih zločince in okrutne policajce.

»Gledališki list« nam dokazuje, da imajo Ed. Bourdetovi »Svedrovci« celo vrsto psihološki odlik in človeških vrednosti, da so samo vesela igra brez sleherne tendence in brez vsake podprtne osnovne misli, da so igra polna silovitih prizorov v zanimivem okolju, romantično delo, polno čustva, razpoloženja, presenetljivih obratov, ustvarjeno iz globokega opazovanja človeka in življenja, skratka »komična fantazija«.

V čutu, da bi slovenski gledalci v »Svedrovcih« vsega tega menda ne bi videli je priobčil »Gledališki list« še devet odlomkov pariških kritik. Zaradi smoli, njenih oseb in še posebej zaradi narečja zločincev so Bourdeti nekateri listi naskočili čes, da se njegova igra nikakor ne sklada s dostojanstvom upravnika Francoske

akademije. Avtor se je branil, da je igra napisal pred svojim imenovanjem, da se godi pač med potopuši lastne govornice in da jo je dal igrati pravim komikom. Vse pariške kritike pa naglašajo Bourdetovo rokodelsko znanje, spretnost in dramski tehniki, da je snov dokaj umetna in svojevredna in v umetniškem okviru ter trdijo, da je izvrstna, zabavna in privlačna igra.

Vse to velja morda za Pariz, kjer jim poleg odličnega dialoga zlasti zločinski narečje v ustih pravih komikov prinaša izredno zabavo in je zato privlačno. Slovenci imamo za tako snov malo zanimanja, za zločince in vlačuge malo simpatij in za francoski humor malo razumevanja. In dialogi pri nas niso bili vsakozi odlični.

Zlasti je odpadel v prevodu glavni mik, bajne zmagoviti originalni argot; naša govorica ni komična ali značilna. Pijanost bruhanje skozi okno, imenitno vprizorjen življenje v beznici, osleparjenje kmeta, nerodni pokuši vlomov in blagajno, neverjetno šampanjiziranje trgovca v vlomilca in dr. je bilo za naše gledalce bolj prislilno vesele in malo komično.

Zlatarski pomočnik Marcel za nas ni komičen, temveč čudovito naiven in skokraj neumen. Vedno pijani jo je za nas karikatura vlomilca in ne verjame, da bi tako blistra vlomilka Loulou jemala s seboj baš takega strahopetca.

Igra pa ima v splošnem še dolgovestnost, ki utrjuje; zlasti zaključek je prilepljen in ne prinaša razrešitve.

Vedno iznajdljivi režiser in scenarist Ing. Stupica je dal igri zanimivo zunanjo obliko in celo vrsto domislekov. Vsa štiri prizorišča imajo izredno arhitektonsko podlago, ki omogoča ločiti važnosti od nevažnosti, izživa v igranju večjo razgibanost in sil igralce v kretanje.

Nalvnega dobrično igra Dančič z ljubeznivo naravnostjo in verjetnostjo, a včasih s premalo tempa. Strahopetni Jo je Sanelin, ki daje take tipe vselej učinkovito resnično. Lipah je mogočen beznikar izvrstne maske, Potokar krepak vzorec vlomilca, Gregorin eleganten zlatar komate vesti. Ostali so posrečene epizodne figure.

Glavni ženski vlogi sta Loulou, bivša prostitutka, zdaj rokovanjska ljubica in glavarka. Bistvo in naravno jo posebej Severjeva. Pa zlatarjeva hči Renee, lovača, hudobna, maščevalna in energična punčara, ki jo živi Mira Danilova. Troje vlačug igrajo z močno realistično Nablocka, V. Juvanova in Slavčeva. FT. G.

Razstava harških kanarčkov vrvivcev

Ljubiteljem živali je bilo pripravljeno za praznike prijetno presenečenje

Ljubljana, 27. decembra. Božična razstava harških kanarčkov, žlahtnih vrvivcev je v Ljubljani že tradicija. Meščani ji vselej posvetijo veliko pozornost, saj je med njimi mnogo ljubiteljev ptic pevk zlasti kanarčkov. Razstava kanarčkov je zato tudi o božiču v Ljubljani vselej najpomembnejša prireditev. To je treba reči tudi za letošnji razstavo, ki je zbudila velik odmev med našimi meščani, pa tudi med rejci kanarčkov v drugih krajih.

Razstavo je priredilo »Društvo za varstvo in vzgojo ptic pevka« s svojim odsekom za vzrejo kanarčkov. Letos je bila razstava v ženskem učiteljsku na Resljevi cesti in izkazalo se je, da je bil večji obisk kakor na liceju, ker ima učiteljske bolj centralno lego. Obisk je bil oba dneva zelo lep. Razstava se je začela na božič ob 10. z malo slovesnostjo, ki se je je udeležil tudi župan dr. J. Adlešič. V imenu društva je spregovoril podpredsednik A. Gaber, ki je orisal delovanje društva in opozoril na velik pomen varstva ptic pevka zlasti za sadjarstvo. Prirediteljem je čestital župan dr. Adlešič in obljubil društvu podporo.

Kanarčki so bili vsi ocenjeni. Ocenjevali so jih pred razstavo. Letos živali niso dosegle tako lepih ocen kakor lani, kar je treba pripisovati predvsem mnogo strožjim predpisom novega mednarodnega pravilnika za ocenjevanje vrvivcev. Strokovnjaki hočejo doseči z novim pravilnikom čim bolj idealno selekcijo vrvivcev. Rezultati razstavljenih ptic so kljub vsemu lepi. Društvo je odlikovalo več rejcev s kolajnami in diplomami. Razstavljeni živali so delili v dve skupini: v A skupino misije kanar-

čke, ki se niso dosegli na razstavah nobenega uspeha, odnosno ki se niso bili razstavljeni v skupino B pa starišče. Še odlikovane živali v skupini A so bili odlikovani kot prvi kanarčki Dobravca iz Celja. Rejec je dobil prehodno darilo, srebrni lovorjev venec in veliko zlato kolajno. Kanarčki so dosegli izmed 360 dosegljivih točk 324 točk. Drugo mesto so si priborili kanarčki Š. Gojznikarja iz Ljubljane s 318 točkami. Rejec prejme veliko zlato kolajno. Tretje mesto je bilo prisojeno Königovim kanarčkom iz Zagreba (312 točk, mala zlata kolajna), četrto 300 točk velika srebrna kolajna. Bajčevim vrvivcem iz Ljubljane in peto zopet Š. Gojznikarjevim živalim (mala srebrna kolajna). V skupini B so zasedli prvo mesto Dobravčevi vrvivci (Ljubljana) s 318 točkami in rejec prejme veliko zlato kolajno; drugo mesto (mala zlata kolajna) je bilo prisojeno J. Bitenčevim vrvivcem in tretje (mala srebrna kolajna) Fr. Omahnovim kanarčkom.

Razstava je lepo urejena tudi zunanje, ne le organizatorno. Razen ptic je razstavljen tudi piča za ptice (tvrđka Sever) in vzorne kletke (J. Juvovci), kakšne bi morali imeti vsi rejci kanarčkov, da bi jim živali ne bohieale v hladnih pločevinastih »skatlaha«.

Khrati z razstavo je društvo tudi organiziralo propagando za varstvo ptic pevka v naravi in je na razstavi pobiralo prostovoljne prispevke za prehrano ptic pozimi. Prodajali so tudi srečke v isti namen. Dobitki so bili kanarčki (10), ki so jih dali odborniki. Posebno zanimiva akcija za prehrano ptic pevka je bila prirejena po vzoru inozemskih mest skupno z Društvom za varstvo živali; v Tivoliju ob Ja-

kopičevem paviljonu so postavili smreko, božično drevo, duhovito okrasno, pod njim so pa postavili ptičjo krmnico s škrobico za prispevke. Zdi se, da je tudi ta akcija dosegla lep uspeh.

Med je zdravilen

Sladkor iz sladkorne pese je umeten proizvod, ki mu manjkajo redilne snovi, vitamini in druge važne sestavine, vsebovane v naravni hrani. V elakorju ni apneza, železa, žvepla in drugih važnih snovi. Človek, ki je mnogo sladkorja, čuti pomanjkanje teh snovi, njegovo zobje trpi, trpi je tudi tvorba krvi in kosti. Druga je, če uživa

človek med, ki je tudi po svojem vonju mnogo prijetnejši in je najboljša snes sladkorja. Zato priporočajo zdravniki med zlasti slabotnim, slatkornim in nervoznim ljudem vseh starosti.

Med je tudi lažje prebavljiv od elakorja, prebavni organi nimajo s njim nobenega dela. On je mnogo bolj zdrav in organizmu splošno koristi. Posebno zdravilen je med za vse bolezni grija. Pri pljučnem katarju razkraja med sluzi. Zato bi ne smela pogrešati medu nobesa hiša. Med bi morali jesti vsak dan zlasti pozimi, da ostanemo zdravi in da se obvarujemo bolezni. Tako pravi dr. Reinhart, ugleden zdravnik v Curihu.

Jedilni list

petih diktatorjev

Trije žive skoraj asketsko življenje, eden je zmeren, eden pa rad dobro je in pije

Navadni ljudje jedo samo zato, ker bi sicer ne mogli živeti, sladkosem je pa jed obred, Francozi so jo povzdignili celo v vedo. Dober kuhar odtehta poslanika, — pravi francoski pregovor in psiholog aladokusa Anthelme Brillant — Savarin je izjavil, da lahko presodi značaj človeka po njegovem jedilnem listu. Brillant — Savarin bi najbrž ne prišel v zadrego tudi če bi moral presoditi po jedilnem listu značaj petih glavnih diktatorjev.

Hirohito, Mussolini, Hitler, Stalin in Ghazi Mustafa Kemal Atatürk vladajo približno petini vsega človeštva ali točno 399.894.000 ljudem od okroglih 2 milijard prebivalcev našega planeta. Trije izmed njih žive skoraj asketsko življenje, eden približno tako kakor zmeren in trezen premožen človek eden pa da mnogo na dobro jed in pijačo, večkrat ne oziroma se na svoje zdravje. Izbor tek Mustafe Kemala je v obratnem razmerju z dinamizmom države, ki ji vlada, kakor je pretrpana treznost Hirohite, Mussolinija in Hitlerja posredno v skladu s njihovimi skominami po oblasti.

Adolf Hitler, vladar in malik 65.000.000 državljanov Nemčije, da njegovih somišljenikov po drugih državah niti ne štejemo, se strogo drži diete, bolj kakor katera koli filmska zvezda, vezana po pogodbi da ohrani sloko postavo. Hitler je dober nemški državljan. Njegov dan je strogo raz-

je, ki si ga da spraviti čez zimo. Vino pije redko in tudi zelo redko pokadi cigareto. Spat hodi Mussolini zgodaj. Nekdo je dejal o sebi, da je v tem pogledu kakor otrok.

Mustafa Kemal Atatürk je pa glede jedilnega lista povsem drugačen mož. Tvorca moderne Turčije nima rad točno razdeljenega dneva. Življenje noče imeti vkle-

denega v stroge predpise. On ima rad razmah in fantazijo. Spat ne more iti zgodaj, ker ljubi poezijo noči in ker rad posesti med prijatelji v veseli družbi. Večkrat povabi k sebi tudi tuje diplomate in sedi z njimi pozno v noč. Ljudje iz njegove okolice trdijo, da kaže naravnost otroško veselje, če se gostje pri njem dobro zabavajo in napijejo. Sam se nikoli ne napije. On tudi ni vegetarijanec. Cigareto odloži samo kadar je ali javno govori. V službi ima posebnega pokuševalca jedi, ki mu plačuje v našem denarju nad 600.000 din letno. Je šele potem, ko se je prepričal, da je pokuševalec pokusil jed in da se mu je zdelo dobro. To ni strah pred zastrupljenjem. Mustafa Kemal je samo previden. On dobro pozna Orient in ve, koliko sultanov in drugih močnikov je plačalo neprevdnost z glavo.

Pokuševalce jedi ima tudi Josip Visarionovič Stalin, ki so nedavno volitve nemalo spremenile na njegovi diktaturi. Vladar 171.000.000 prebivalcev, 182 narodov, govorečih 143 jezikov je v jedi skromen, ostaja pa samo v sredini med asketičnimi diktatorji in Kemalom Atatürkom kot ljubiteljem dobre jedi in pijače. Stalin ima rad vse jedi dobro začimene, kakor jih je bil vajen doma v Gruziji. Najraje pije gruzinsko vino in kadi strastno kakor večina Rusov. Zelo rad je tudi slaščice in kompot. Družbe nima rad, vendar se pa boji popolne osamljenosti, ker ga teži.

Nekoliko izbirljivejši je Benito Mussolini, vladar 42.500.000 Italijanov in 7½ milijonov Abesincev. Mussolini zajtrkuje črno kavo in košček kruha pred jutranjim izprehodom ob pol sedmih, obede ob 13 sočije ali solato, ribo ali kuhano meso in sadije, zvečer popije skodelico mleka, predno gre spat pa poje nekaj sadija. Najraje ima grozdje, ki ga je vsaj enkrat na dan spomladati libijsko, ki si ga da posebej pošiljati, poleti siciljsko, jeseni iz okolice Rima, pozimi iz Srednje in Severne Itali-

Japonski cesar Hirohito spada med absolutne vladarje prav za prav samo teoretično in s tem, da tudi vojaška stranka na Japonskem, čeprav odklanja odgovornost parlamenta, na drugi strani priznava, da je za svoje ukrepe odgovorna cesarju. Njegov pravni in verski položaj v državi mu nalaga osamljenost. Toda Hirohito si pomaga s studijami in sploh z zanimanjem za znanost. Najbolj ga veseli biologija. Njegov najljubši portret je fotografija, ki ga kaže v evropski obleki pred mikroskopom. Akademito se zanima tudi za sociologijo, zgodovino in filozofijo zgodovine. Vstaja ob šestih zjutraj, zajtrk ima vedno angleški, — jajce s slanino opečeno kruhke, ovseno kašo in sadni sok. Obed je skromnejši, včasih japonski, včasih zapadni, vedno pa zelo lahek, redko z mesnimi jedmi, navadno ribe namesto mesa. Šele

zvečer je minkado zopet meso. Njegovo Velikanstvo nikoli ne pije alkoholičnih pijač in ne kadi, je zelo trezen in zmeren in jedi in le redko popije skodelico čaja s prepečenecem med za jed določenim časom, pravi v proglasu japonska treznostna narodna liga.

Tragičen konec kneza Demidova

Evropski listi so zabeležili te dni vesti, da je umrl na Finskem Aleksander Lopuhin-Demidov, eden največjih bogatašev carske Rusije. Finski listi priobčujejo podrobnosti poročila o zadnjih letih njegovega življenja in tragičnem koncu nekdo vsemogočnega ruskega kneza. Knez Aleksander Lopuhin-Demidov je umrl v bolnici v Vilpuri. Podlegel je poškodbam, ki jih je zadobil, ko je vozil seno, pa je padel z voza in si pretresel možgane. Po njegovih žilah se je pretakala kri Romanovcev in imel je tudi pravico nositi romanovski grb. Ta grb je bil nekoč na vseh njegovih avtomobilih v Petrogradu.

Ko je izbruhnila revolucija, je knez z mnogimi drugimi bogatimi Rusi zapustil svojo domovino. Napotil se je z družino na Finsko in posrečilo se mu je vzeti s seboj 100 dirkalnih konj ter mnogo zlata, srebra in rodnihskih draguljev. Na Finskem je kupil veleposlovstvo. Denar je pa kmalu porabil in zasel jev stisko. Zadnja leta je delal kot dninar, čeprav mu je bilo že 60 let. Zadnje mesece svojega življenja je bil voznik. Njegova žena je iz druge znane ruske rodbine Nariškinov. Iz tega rodu je bila tudi mati Petra Velikega.

Radioprogram

Torek, 28. decembra

12: Solistne točke lahke glasbe (plošče): 12:45: Vreme, poročila. — 13: Cas, apored. obvestila. — 13:20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Vreme, borza. — 15: Klarinet solo (g. Leonard Kocjančič, pri klavirju g. Kuštrina). — 15:40: Problemi demokracije (g. dr. A. Gosar, vsauč. prof.). — 16: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 16:30: Nac. ura: Gaj v Srbiji in o Srbiji (dr. Ivan Nevestić). — 19:50: Zabavni zvočni tehnik. — 20: Koncert. Sodelujejo: brata Golob (na harmoniki) in Radijski orkester, vmes harmonisti (plošče). — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Audran: Mascotta (ekrajana opereta v 3 dej. plošče).

ROLF FREMONT:

Spot v razgalinah

Pustolovski romani

Potem sta ga posadila v naslanjač ob strani, kjer je ostal menda do konca plesa, ne da bi bil kdo kaj opazil. Ne vem, ali je policijska preiskava spravila na dan resnico. Javnosti so takrat iz previdnosti sporočili samo, da je Čirikova nenadoma zadela kap.

— Oko za oko, zob za zob, življenje za življenje! je dejal Walpole resno. — Zanjejo, kar so sejali in vsi, ki so nam prizadejali kaj hudega, nam prejmejo svoje zasluženo plačilo, kakor smo prisegli. — In kakor bomo tudi storili. — je pripomnil Bowden in se ozrl na svoje tovariše, ki so brez obotavljanja prikimali...

VIII.

K VELIKEMU CILJU

Pripovedovanje je za hip prekinil krčmar, ki je prihitel k mizi, da bi vprašal goste, ali žele še kaj. Čim je pa odšel, je Boris znova povzel besedo. — Povedati vam moram še, kako se mi je godilo po mojem prihodu v to »obiljubljeno deželo«. Tu bi pa najprej rad vedel, ali je vam znana vsa vsebina poročila, ki sem ga poslal revolucionarnemu odboru v Pariz.

— Zvedeli nismo nič drugega, nego kje in pod

kakšnim imenom naj te iščemo. — je odgovoril Karagin.

V Aleksandriji je nam izročil denar in potne liste zaupnik odbora, ki je nam tudi povedal, da si prišel na sled neki veliki tajni, ki bi njeno popolno odkritje pomenilo za naš pokret zmago in svetovno moč. Odbor je nam zapovedal, naj takoj odpotujemo k tebi in ti priskočimo na pomoč.

Vodstvo akcije zaupa odbor tebi in če ne boš odredil drugače, naj eden izmed nas ostane pri tebi, drugi v New Yorku, tretji pa v Bostonu. dokler ne pridejo nova navodila. Slednjič je zaupnik omenil, da si moramo preskrbeti dober motorni čoln in nastopiti kot pravi Američani, da bi nas tako nihče ne razkrinkal. Našel je še nekaj migljajev iz tvojega pisma in to je vse, kar vemo.

— Vidim torej, da vam moram vse podrobno pojasniti. No, nič ne de, časa imam dovolj, saj se odpeljem šele ob dveh ponoči, zdaj je pa komaj polenajstih. Prej bi pa še rad slišal, kaj je novega v Parizu. Ali ne veste nič posebnega?

— Samo tisto, kar nam je sporočil zaupnik v Aleksandriji. — je odgovoril Walpole.

— Da se je Nikolaj Nikolajevič proglasil za vrhovnega poveljnika vojske, to vam bo menda znano. Ravnal je zares pametno, mnogo pametneje od velikega kneza Kirila. ki je takoj segel po kroni, kar je naletelo na ogorčenje. kakor med člani carske rodbine tako tudi med monarhisti vobče. Grof Bobrinski, bojevit in oster kakor vedno, se je seveda izrazil zelo pikro o vseh, ki ne drže s Kiril-

lom. Proglasil jih je za puntarje in upornike...

— To se mu je posrečilo. — se je zasmel Boris.

— Zato je pa takoj dobil pošteno pod nos. Saj poznaš Sulgina, bivšega poslanca. Njemu se je zdelo to malo neumno in zato je pomohil svoje itak strupeno pero v zelo grenko črnilo in vprašal je Bobrinskega, ali bi ne mogel izračunati, kaj je prav za prav storil za Rusijo in domovino od začetka revolucije, ko se je tako zelo hitro in skrivnostno izgubil Kirilu je pa prikladal v spomin, da si je on prvi pripel rdeč trak za okrasek carskega suknjiča in da se je šel urno poklonit kolovodjem upora.

— Dobro je storil Sulgin. Ti ljudje sicer namesto dela samo mnogo kriče, toda kadar je delo končano, znajo sesti na najmekšeje stolček. Tam kjer se je treba boriti, tam jih človek nikoli ne bo videl. — je pripomnil Bowden.

— Ti se ne boš nikoli poboljšali. — se je zasmel Boris. To je torej vse?

— Skoraj vse. Morda veš, da se je posrečilo tudi atentat na Urickega, za kar so se pa ti krvavi volkovi osvetili tako, da so postrelili 500 talcev. Za atentat na Lenina so ustrelili 90 »osumljencev« tako, da je sam Peters pisal o historičnem terorju Edini Kropotkin je našel v sebi toliko poguma, da se je oglašil s protestom. Toda kaj je pomagalo? Postalo je bilo geslo: Bolje ustreliti deset nedožnih, nego dovoliti, da bi en nevaren nasprotnik odnesel pete.

— Da, slišal sem o teh množestvenih, v tisočih segajočih usmrtitvah. — odgovoril Boris ožno. — Kri je tekla v potokih. Kaj pa Mogilevski — ali je usel? Govorilo se je o tem, kako veliko srečo je imel.

— Toda ne dolgo. V Tiflisu je sedel v letalo, a pilot je bil naš somišljenik. Z njim sta potovala Mjasnikov in Artabekov. Pilot se je žrtvoval — letalo je nenadoma treščilo iz višine 500 metrov na tla in vsi so se ubili. Pozneje ti povem podrobnosti — zdaj pa začni končno ti.

— Dobro! Takoj bo vaša radovednost potolažena. Če se ne motim, sem nehal pri pripovedovanju, kako sem prisel v New York.

Prve tedne sem ostal večinoma doma. Ta čas sem porabil, da sem izpolnil svoje znanje angleščine in se seznanil z razmerami. Nekake dne sem čital, da išče nekdo tovarna kemika. Prijavil sem se in tretjega dne je prišel odgovor, da lahko nastopim službo.

Čez tri dni sem se odpeljal v Boston in dalje na severno obalo, kjer sem našel v svoje največje presenečenje krasno tovarno, celo jekleno mesto — brez vsakega pretiravanja — last Edgara Bensona.

Službeni pogoji so bili zelo ugodni in nekaj dni mi je zadostovalo, da sem se dodobra življal v svoj poklic.

Benson je moč šestdesetih let, Američan od pete do glave. On ne pozna utrujenosti, delati zna in misliti, kakor malokdo.